

● Opensourcesoftware voor Windows ●

Hans Luning

Opensourcesoftware heeft inmiddels een hoge vlucht genomen, getuige de opkomst van het besturingssysteem Linux, en van applicaties zoals Firefox of LibreOffice, die de vergelijking met commerciële applicaties glansrijk kunnen doorstaan. Zoals de naam al zegt is de broncode van dit type software vrij beschikbaar. Bovendien staat de bijbehorende licentie iedereen toe de broncode in te zien, te gebruiken, te wijzigen en te distribueren, ook in gewijzigde vorm. Dat betekent dat niemand het softwarematige wiel steeds opnieuw hoeft uit te vinden; een ieder kan voortbouwen op het werk van anderen. Dit lijkt heel veel op de manier waarop in de wetenschap kennis wordt gedeeld. Zonder dat zouden we nu waarschijnlijk niet eens de computers hebben die onder meer de bouwstenen vormen van het internet. Samenwerking in openheid is het wezenkenmerk van opensourcesoftware. Dit staat lijnrecht tegenover de manier waarop bedrijfseigen software wordt geproduceerd: elk voor zich onder angstvallige geheimhouding van de broncode. Een (Engelstalig) artikel waarin dit heel mooi wordt verwoord verscheen in november 2003 onder de titel 'Open Source Everywhere' in Wired Magazine (Engelstalig)¹.

In 1998 is de organisatie Open Source Initiative² (OSI) opgericht ter promotie van opensourcesoftware. De belangrijkste taak van het OSI is de certificatie van softwarelicenties als 'OSI certified open source' als zij voldoen aan de Open Source Definition (OSD). De OSD stelt dat een softwarelicentie aan tien voorwaarden moet voldoen om de software als opensourcesoftware te kwalificeren. Deze voorwaarden hebben betrekking op de rechten die aan gebruikers worden toegekend. De belangrijkste zijn dat de broncode vrij beschikbaar moet zijn, en dat verspreiding van afgeleide software of aangepaste versies van de software toegestaan zijn.

In tegenstelling tot wat wel eens gedacht wordt, is opensourcesoftware geen public-domainsoftware. Zoals blijkt uit het feit dat het onder licentie wordt verspreid rust er wel degelijk een auteursrecht (copyright) op. Eveneens in tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt, hoeft opensourcesoftware niet gratis te zijn. Weliswaar zal de vrije beschikbaarheid van de broncode er normaliter toe leiden dat voor de software op zich niet hoeft te worden betaald, maar er kan wel een prijs worden gevraagd voor de drager van de software (bijvoorbeeld CD of DVD), voor bijbehorende documentatie in boekvorm, voor ondersteuning, et cetera.

Zie voor meer achtergrond de Wikipedia-artikelen 'Open source'³, 'Opensourcesoftware'⁴, 'Vrije software'⁵ en 'Vrije software en opensourcesoftware'⁶ (FOSS of FLOSS). Hier wordt ook het subtiele verschil tussen de termen vrije software en opensourcesoftware duidelijk gemaakt. Bij vrije software gaat het om voorwaarden voor verspreiding, en bij opensourcesoftware om de mogelijkheden die het softwareontwikkelaars biedt. In de praktijk is er vrijwel geen verschil. Tevens wordt er op gewezen dat freeware geen vrije software is, maar gratis software waarvan de broncode niet beschikbaar hoeft te zijn.

Opensourcesoftware geeft ook vrijheid, onder meer omdat het volledig open bestandsformaten gebruikt. Als u opensourcesoftware gebruikt bent u niet meer afhankelijk van één leverancier om uw eigen informatie te kunnen raadplegen. Bovendien mag u de software vrijelijk delen met anderen. Een goed Nederlandstalig artikel over het vrijheidsaspect van opensourcesoftware is 'Waarom Open Software belangrijk is, ook voor jou'⁷ Johan Vromans.

Opensourcesoftware is er niet alleen voor besturingssystemen die zelf ook als opensource worden verspreid zoals Linux, maar eveneens voor bedrijfseigen systemen als Windows en MacOS. Veel opensourcesoftware wordt zelfs voor meerdere besturingssystemen, met name Windows en Linux, gemaakt. We noemen het daarom multi-platformsoftware. Daarnaast is er platform-onafhankelijke software die in een eigen virtuele machine op elk platform draait. Java is daarvan de exponent bij uitstek.

Er zijn verscheidene websites (Engelstalig tenzij anders vermeld) die helpen bij het vinden van goede opensourcesoftware voor Windows:

- *GratisSoftware.nl*⁸ (Nederlands), met besprekingen en beoordelingen op basis van stemmen van een grote hoeveelheid gratis software voor verschillende besturingssystemen, waaronder Windows, zowel opensourcesoftware als freeware. Bij elk programma wordt het type licentie - *Open source of Freeware* - vermeld.
- *alternativeTo*⁹: een website voor het vinden van software met diverse licenties voor diverse platforms zoals besturingssystemen en webbrowsers, onderverdeeld in een groot aantal categorieën.
- *opensource.com/alternatives*¹⁰ geeft opensource-alternatieven voor allerlei commerciële software.
- *Open Source Software Directory*¹¹: een gids met opensourcesoftware voor Windows, Linux en MacOS X, onderverdeeld naar categorieën.
- *List Of OpenSource Programs*¹² (LOOP) voor Windows, onderhouden door de Ubuntu-gemeenschap.
- *The OSSwin project*¹³: Open Source for Windows! Een vrij oude lijst: de laatste update was op 23 december 2016.
- *opensource-dvd*¹⁴ (Duits): Veel opensourcesoftware onderverdeeld naar Programma's en Spellen, allemaal direct te downloaden.

- *FossHub*¹⁵ is een website waar mensen populaire gratis schone software kunnen downloaden. Hun collectie heeft geen softwarebundels, adware en malware. Belangrijk: Ze bieden voornamelijk opensourcesoftware, maar ook een paar freeware (closed source) programma's.
- *Wikipedia (Engels)*¹⁶ heeft een lijst van vrije en opensource softwarepakketten voor verschillende platforms op Wikipedia. Ook Wikipedia (Nederlands) heeft zo'n lijst.
- Daarnaast kun je in de Engelstalige Wikipedia vrije software zoeken op categorie via het portaal 'Free and open-source software'. Er worden bijna 60 categorieën onderscheiden.

Veel van deze programma's (en ook freeware) kunnen op gemakkelijke en betrouwbare wijze worden gedownload, geïnstalleerd en zelfs bijgewerkt via de website

- *Ninite*¹⁹: Installeer en update al uw programma's tegelertijd: geen toolbars, geen geklik op volgende, kies gewoon je apps en ga. Altijd up-to-date: u hoeft zelf niet na te gaan of er updates zijn, dat doen onze bots.

Ook CompUsers biedt op haar website²⁰ een compilatie van (ruim 300) interessante opensourceprogramma's voor Windows. Daarin is aangegeven of de software in kwestie ook beschikbaar is voor Linux (handig als u beide besturingssystemen gebruikt) en of die naast het Engels ook in het Nederlands beschikbaar is. Mocht de software niet voor Linux beschikbaar zijn, dan is het vaak wel mogelijk om hem met behulp van Wine in Linux te gebruiken. Waar in de kolom 'Naam' een link is opgenomen verwijst hij naar het Wiki-

pedia-artikel over het programma, zo mogelijk in het Nederlands, anders in het Engels, en een enkele keer in het Duits.

In het menu van de website vindt u onder *Software* --> 'Open Source Software voor Windows' de volgende categorieën:

- Audio
- Communicatie
- Educatie en Wetenschap
- Emulatie
- Fotografie en Grafisch
- Handige hulpen (Tools)
- Huis en Hobby
- Internet
- Kantoor (Productiviteit)
- Kinderen
- Netwerken
- Spellen
- Systeem
- Veiligheid en Backup
- Video

Voor dezelfde software in Linux kunt u het beste terecht bij de eigen software-repositories van uw Linux-distributie, tenzij hij daarin (nog) niet beschikbaar is.

Links

1. Wired Magazine: <https://www.wired.com/2003/11/opensource>
2. OSI: <https://opensource.org/>
3. Wikipedia over Open source: https://nl.wikipedia.org/wiki/Open_source
4. Wikipedia over Opensourcesoftware: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Opensourcesoftware>
5. Wikipedia over Vrije software: https://nl.wikipedia.org/wiki/Vrije_software
6. Wikipedia over Vrije software en opensourcesoftware: https://nl.wikipedia.org/wiki/Vrije_software_en_opensourcesoftware
7. Johan Vromans over opensourcesoftware: <http://www.vromans.org/johan/articles/oss.html>
8. GratisSoftware.nl: <https://www.gratissoftwaresite.nl>
9. alternativeTo: <https://alternativeto.net>
10. opensource.com/alternatives: <https://opensource.com/alternatives>
11. Open Source Software Directory: <https://www.opensourcesoftwaredirectory.com>
12. LOOP: <https://help.ubuntu.com/community/ListOfOpenSourcePrograms>
13. The OSSwin project: <https://bartvandewoestyne.github.io/osswin/>
14. opensource-dvd: <https://www.opensource-dvd.de>
15. FossHub: <https://www.fosshub.com>
16. Wikipedia (Engels): https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_free_and_open_source_software_packages
17. Wikipedia (Nederlands): https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_opensourcesoftware
18. Wikipedia (Engels) portaal 'Free and open-source software': https://en.wikipedia.org/wiki/Portal:Free_and_open-source_software/Categories
19. Ninite: <https://ninite.com>
20. CompUsers: <https://www.compusers.nl/software/opensourceoftware-windows>